

INSTITUT ZA ŠUMARSTVO • INSTITUTE OF FORESTRY • BEOGRAD

ZBORNİK RADOVA

**COLLECTION
TOM 50-51**

Yu ISSN 0354-1894

**BEOGRAD
2004.**

INSTITUT ZA ŠUMARSTVO · INSTITUTE OF FORESTRY · BEOGRAD

ZBORNİK RADOVA

**COLLECTION
TOM 50-51**

Yu ISSN 0354-1894

**BEOGRAD
2004.**

INSTITUT ZA ŠUMARSTVO – BEOGRAD

Za izdavača:

Dr LJUBINKO RAKONJAC

•

Redakcioni odbor:

Dr VLADIMIR LAZAREV

Dr MILOŠ KOPRIVICA

Dr RADOVAN NEVENIĆ

Dr PERO RADONJA

Dr DRAGANA DRAŽIĆ

Dr MARA TABAKOVIĆ-TOŠIĆ

Dr LJUBINKO RAKONJAC

Dr MIHAILO RATKNIĆ

Mr ZORAN MILETIĆ

Mr MILORAD VESELINOVIĆ

Mr DRAGANA STOJIČIĆ

•

Glavni i odgovorni urednik

Dr MARA TABAKOVIĆ-TOŠIĆ

•

Lektor:

MILUTIN VUJOVIĆ, novinar

•

Prevod na engleski:

Mr ANA TONIĆ

•

Svi radovi su recenzirani

•

Unos, priprema i računarski slog:

BOJANA SAVIĆ

•

Tiraž:

300 primeraka

Štampa: Zemlja, Beograd, Nemanjina 6

SARDŽAJ • CONTENTS

Miloš Koprivica

VARIJABILITET I PRECIZNOST PROCJENE TAKSACIONIH ELEMENATA
VJEŠTAČKI PODIGNUTIH SAS TOJINA BIJELOG I CRNOG BORA
NA PEŠTERS KOJ VISORAVNI • Variability and precision of assessment
of cruising elements in scots pine and austrian pine artificially established
stands on Pešterska Visoravan 5

Miloš Koprivica, Bratislav Matović

UTICAJ KLIMATSKIH FAKTORA I PROREDA NA DEBLJINSKI PRIRAST
CRNOG BORA U IBARSKOJ KLISURI • Effect of climate factors
and thinning on Austrian pine diameter increment in Ibarska Klisura 22

Dejan Mitrović, Bratislav Matović

EFEKTI PRIMENE ŠEMATSKE PROREDE U VEŠTAČKI PODIGNUTIM
SAS TOJINAMA CRNOG I BELOG BORA NA PEŠTERS KOJ VISORAVNI
• Effects of schematic thinning in Austrian pine and Scots pine artificially
established stands on Pešterska Visoravan 32

Vladimir Lazarev, Ljubinko Rakonjac, Zlatan Radulović

MOGUĆNOSTI ZAŠTITE SEJANACA U ŠUMSKIM RASADNICIMA
OD KOROVA • Possibilities of seedling protection against weeds
in forest nurseries 41

Mara Tabaković-Tošić, Miroslava Marković

UTICAJ FITOFAGIJIH INSEKATA NA ZDRAVSTVENO STANJE IZDANAČKIH
BUKOVIIH ŠUMA ISTOČNE SRBIJE • Effect of phytophagous insects
on the health state of beech coppice forests in East Serbia 55

Milorad Veselinović, Vesna Golubović-Ćurguz, Dragana Stojičić

MOGUĆNOST PROIZVODNJE SADNICA JOVE I BAGREMA
NA RAZLIČITIM SUPSTRATIMA • Possibility of alder and black locust
seedling production in different substrates 70

Zagorka Tomić, Ljubinko Rakonjac

PROBLEMI USKLAĐIVANJA FITOCENOLOŠKE NOMENKLATURE
SA MEĐUNARODNIM KODEKSOM • Problems of adaptation
of phytocoenological nomenclature to the international code 77

Vlado Čokeša, Snežana Stajić

UTICAJ SPROVEDENIH MERA NEGE NA UZGOJNE KARAKTERISTIKE
VEŠTAČKI PODIGNUTIH SASSTOJINA CRNOG BORA
NA PODRUČJU RAŠKE • Effect of tending on silvicultural characteristics
of artificially established Austrian pine stands in the region of Raška 85

Biljana Nikolić, Mihailo Ratknić, Ljubinko Rakonjac, Svetlana Bilibajkić
RASPROSTRANJENJE I SELEKCIJA ŠUMSKIH VOĆNIH VRSTA
U OBLASTI VRANJA I BUJANOVCA • Distribution and selection
of forest fruit species in the region of Vranje and Bujanovac.....93

Mihailo Ratknić, Biljana Nikolić, Ljubinko Rakonjac, Svetlana Bilibajkić
PRIRODNO RASPROSTRANJENJE I SELEKCIJA VOĆKARICA
NA PODRUČJU PIROTA, BABUŠNICE I DIMITROVGRADA
• Natural distribution and selection of fruit trees in the region of Pirot,
Babušnica and Dimitrovgrad.....102

UDK 630*182.3:57.06

Stručni rad

PROBLEMI USKLAĐIVANJA FITOCENOLOŠKE NOMENKLATURE SA MEĐUNARODNIM KODEKSBOM

Zagorka Tomić, Ljubinko Rakonjac

Izvod.- U radu je dat kratak prikaz konačne zvanične verzije međunarodnog Kodeksa fitocenološke nomenklature. Zatim su izneti i prodiskutovani neki bitni problemi fitocenološke nomenklature šumske vegetacije Srbije. U zaključcima se naglašava neophodnost usklađivanja naziva svih definisanih sintaksona sa pravilima i propisima Kodeksa.

Ključne reči: Kodeks fitocenološke nomenklature, šumska vegetacija Srbije, nazivi sintaksona.

PROBLEMS OF ADAPTATION OF PHYTOCOENOLOGICAL NOMENCLATURE TO THE INTERNATIONAL CODE

Abstract.- This is a short review of the final official version of the International Code of Phytosociological Nomenclature. Some essential problems of phytocoenological nomenclature of the forest vegetation in Serbia are presented and discussed. The conclusions emphasise the necessary adaptation of the names of all the defined syntaxa to the Code rules and regulations.

Key words: Code of Phytosociological Nomenclature, forest vegetation of Serbia, names of syntaxa.

1. UVOD

Klasifikacija je neophodan i veoma važan segment nauke o vegetaciji – fitocenologije.

Pri tome, izdvajanje i imenovanje osnovnih jedinica – asocijacija – i drugih, nižih i viših sintaksona, predstavlja odgovoran i kompleksan zadatak za svakog fitocenologa. U Srbiji su generacije naučnika proučavale i imenovale sintaksonomske kategorije u skladu sa osnovnim pravilima florističko-ekološke srednjeevropsko-mediteranske (Braun-Blanquet-ove) škole.

Pošto je, u novije vreme, kao rezultat fitocenoloških istraživanja, mnogostruko uvećan broj sintaksonomskih jedinica, Međunarodno društvo za istraživanje vegetacije preduzelo je određene radnje u smislu ujednačavanja pravila u sintaksonomiji, uz obavezu poštovanja istovetne, naučno verifikovane nomenklature. Tako je prvi Kodeks fitocenološke nomenklature usvojen na jedanaestom međunarodnom botaničkom kongresu u Sietlu 1969. godine, a objavljen 1976. u Hagu (Šugar, I.1987). Ovaj prvi Kodeks dopunjen je i proširen 1980. godine u Sidneju. Treća, najpotpunija i najdetaljnija dopuna objavljena je 2000. godine (Weber, H. E., Moravec, J., Theurillat, J.-P., 2000). Ova, poslednja verzija Kodeksa zamenjuje sve prethodne, predstavlja zvaničnu verziju i nameće nam obavezu usklađivanja postojećeg nomenklature sa međunarodnim pravilima, važećim u celoj Evropi.

2. IZVODI IZ KODEKSA

Treće izdanje Kodeksa pripremila je Komisija za nomenklaturu Međunarodne asocijacije za nauku o vegetaciji (IAVS) i Međunarodne fitocenološke federacije (FIP) i ovo konačno englesko izdanje predstavlja zvaničnu verziju Kodeksa.

U cilju opšteg prihvatanja novih naziva sintaksona (uključujući *nomina nova*), novih kombinacija ili neotipifikacije naziva, potrebno je da autori pošalju kopije svojih publikacija J.-P. Therillat-u, koji je zadužen za registrovanje publikacija i tipifikaciju naziva. Indeks tih podataka biće objavljivan svake godine. Za *nomina ambigua, inversa, mutata i conservanda* predloge treba uputiti odgovarajućem Odboru (CNC) Komisije za nomenklaturu, sekretaru prof. dr Georg Grabherr-u u Beč.

Osnovni cilj Kodeksa je uvođenje stabilne nomenklature i omogućavanje lake i tačne upotrebe sintaksonomskih naziva, ne samo među fitocenolozima, već i od strane primenjenih ekologa u šumarstvu, poljoprivredi i očuvanju prirode.

Kodeks sadrži definicije, principe, članove, preporuke i uputstva za pravilno građenje naziva sintaksona na osnovu naziva biljnih vrsta. Principi čine osnovu,

a članovi i preporuke sadrže detaljne propise i pravila i treba da obezbede jedinstvenost i nedvosmislenost buduće nomenklature. Pri tome, pravila bi trebalo da uspostave red u ranijoj nomenklaturi, što podrazumeva reviziju dosadašnjih naziva sintaksona, ukoliko nisu bili usklađeni sa pravilima Kodeksa. Nazivi koji su formirani u suprotnosti sa pravilima ne mogu biti zadržani, sem ukoliko nisu usvojeni kao *nomina conservanda*.

Kodeks se sastoji iz sledećih poglavlja:

Odsek I – Definicije (13 definicija)

Odsek II – Principi (7 principa)

Odsek III – Pravila i preporuke, sa sledećim poglavljima:

1. Uslovi i datumi stvarnog objavljivanja;
2. Uslovi i datumi validnog objavljivanja naziva;
3. Oblik naziva sintaksona;
4. Tipifikacija naziva sintaksona;
5. Prvenstvo;
6. Zadržavanje i izbor naziva i atributa u slučajevima kada dolazi do sintaksonomskih izmena;
7. Odbacivanje naziva i atributa;
8. Ispravljanje naziva;
9. Navođenje imena autora;
10. *Nomina conservanda*.

Odsek IV - Predlozi za izmene i dopune

Dodatak I – Uputstvo za pravilno građenje naziva sintaksona

Dodatak II – Uputstva za registraciju novih naziva sintaksona i tipifikaciju sintaksona i za predloge koji se šalju Odboru za *Nomina Conservanda*, *Ambigua*, *Inversa & Mutata*

Dodatak III – *Nomina ambigua*

Dodatak IV – *Nomina inversa*

Dodatak V – *Nomina conservanda*

Dodaci III, IV i V nisu obrađeni u sklopu Kodeksa, već će biti objavljeni naknadno.

3. BITNI PROBLEMI FITOCENOLOŠKE NOMENKLATURE U SRBIJI

3.1 Broj sintaksona

U dosadašnjoj fitocenološkoj literaturi postoji ogroman broj sintaksona, uključujući bezbroj sinonima i homonima, koji stvara veliku zabunu, čak i među fitocenolozima. Tako je npr. u Srbiji evidentirano oko 300 asocijacija drvenastih

i žbunastih vrsta, raspoređenih u 50 sveza i podsveza (Tomić, Z., 2004). Ovo je posledica, u prvom redu, velikog broja sinonima. Naime, autori u Srbiji su nedovoljno konsultovali radove prethodnika o sličnim (ili istim) fitocenozama, tako da su autorizovali rezultate svojih istraživanja, dajući asocijacijama nova imena. Tako npr. za brdsku (submontanu) monodominantnu šumu mezijske bukve (*Fagus moesiaca* /Domin, Maly/ Czecht) postoje u literaturi sledeća imena:

Fagetum montanum serbicum Rudski 1949.

Helleboro odoro-Fagetum Soó et Borhidi 60.

Festuco montanae-Fagetum submontanum betuli Janković et Mišić 1960.

Hyperico androsaemi-Fagetum submontanum E. Vukićević 1966.

Fagetum submontanum moesiicum (Rudski 1940) Jovanović 1967.

Rusco-Fagetum submontanum Gajić 1967.

Fagetum moesiaca submontanum Jovanović 1967.

Dentario glandulosae-Fagetum submontanum Jovanović 1975.

Fagetum croaticum pannonicum submontanum Rauš 1975.

Osim sinonima, razlog za preveliki broj asocijacija je i česta prekvalifikacija subasocijacija, čak i facijesa, u rang asocijacija, što dodatno uvećava broj osnovnih sintaksona. Najbolji primer za to je izvorna asocijacija *Quercetum montanum* Čer. et Jov. 1953., koja se, na području severoistočne Srbije, umesto kao subasocijacije ili facijesi, tretira kao više asocijacija sa sledećim imenima: *Musco-Quercetum petraeae*; *Luzulo nemorosae-Quercetum montanum*; *Oryzopsis-Quercetum montanum*; *Festuco heterophyllae-Quercetum montanum*; *Festuco drymeiae-Quercetum montanum*; *Carici pilosae-Quercetum montanum* (Tomić, Z., 2003. cit. Krstić, M., 1989).

3.2 Edifikatori, karakteristične vrste i diferencijalne vrste kao nosioci imena asocijacija i subasocijacija

Pojam edifikatora (dominantnih vrsta iz sprata drveća) ne pominje se u međunarodnom Kodeksu, uglavnom zasnovanom na čisto florističkim principima. Ovo podrazumeva velike, teško premostive teškoće u primeni fitoceno-loške nomenklature u šumarskoj praksi, koja se još uvek zasniva na procentualnom učešću glavnih vrsta u spratu drveća. Osim toga, dodatne komplikacije nastaju u tome što nosioci imena sintaksona moraju biti botanički ispravno definisane vrste i unutarvrstni taksoni. Tako npr. većina autora fitocenologa glavnu vrstu sveze *Fagion moesiaca* Bleč. et Lakš. 1970., mezijsku bukvu (*Fagus moesiaca* /Domin, Maly/ Czecht) priznaju kao specifičnu, novu vrstu za istočni deo Balkana. Međutim, u Srbiji se pojavljuju i suprotna gledišta, koja zastupaju vraćanje na takson *Fagus sylvatica* L. (Janković, M. u Flori Srbije, 1970). Još je komplikovanija situacija sa agregatom kitnjaka (*Quercus petraea* /Matt/ Liebl. agg), gde nisu jasno definisane po asocijacijama tri vrste: *Quercus petraea* (Matt) Liebl., *Quercus dalechampii* Ten. i *Quercus polycarpa* Schur.

Kada su u pitanju podvrste, bilo bi poželjno da fitocenolozi, radi obrazovanja ispravne nomenklature, imaju definisane i po arealima razdvojene bar tri podvrste crnog bora (*Pinus nigra* Arn): subsp. *austriaca* Asch. et Gr.; subsp. *pallasiana* (Lamb) Holmb.; subsp. *gočensis*, pošto se u ekološkim uslovima i florističkom sastavu, kao i u karakterističnim skupovima, fitocenoze ovih podvrsta jasno razlikuju.

Po pravilu, imena asocijacija sastoje se iz dve karakteristične vrste, od kojih je jedna (sporedna) najčešće žbunasta ili zeljasta, a druga (glavna) drvenasta, sa nastavkom *-etum*. Ovim se ne isključuju eksplicitno imena od dve vrste drveća (npr. *Quercetum frainetto-cerris* Rud. 1949). Međutim, to nedvosmisleno dovodi do nepriznavanja asocijacija sa tri i više vrsta u nazivu (npr. *Piceo-Fago-Abietetum* Čol. 1965.; *Piceo subalpinae-Vaccinio-Juniperetum* Miš. et Pop. 1954.; *Helleboro-Ostryo-Quercetum* Tom. 1980.; *Hordelymo-Quercu-Carpinetum* Jov. 1979). Poseban problem u Srbiji su reliktno polidominantne zajednice, sa vrlo velikim brojem drvenastih vrsta u nazivu, često i sa dodatkom *mixtum*, čije će preimenovanje biti izuzetno teško (*Syringo-Aceri intermedii-Coryletum colurnae* Jov. (55) 1979.; *Acereto-Fraxineto-Carpineto-Fagetum mixtum* Miš. et Din. 1967.; *Fraxino-Aceri intermedii-Coryletum colurnae* Miš. et Din. 1972.; *Omorikae-Piceeto-Abieto-Fageto-Pinetum mixtum* Čol. 1965. i dr).

Po pravilima Kodeksa, potrebno je da naziv sintaksona bude izgrađen od takvih taksona koji su karakteristični za dati sintakson. Pojam "karakteristična vrsta (podvrsta)" je, za primenjenu šumarsku fitocenologiju koja se intenzivno razvijala u Srbiji, vrlo problematičan, pošto se zasniva na čisto florističkoj analizi fitocenoze, dok su šumari-fitocenolozi davali prednost ekološkom pristupu.

3.3 Geografski i ekološki atributi u sintaksonomskim nazivima

U dugom nizu godina kod nas su u fitocenološku klasifikaciju dosledno ugrađeni brojni ekološki principi, koji čine definisane sintaksone izuzetno pogodnim za korišćenje, ne samo u nauci, već i u praksi. Dodatne teškoće izazvaće izričito zabranjivanje upotrebe geografskih atributa u sintaksonomskim nazivima (ako nisu izvedeni iz imena taksona), pošto oni ne sadrže nikakvu florističku informaciju. Isto važi i za ostale, ekološke attribute. To znači, da je nužno preimenovanje svih sintaksona (sveza, asocijacija i subasocijacija) koji u svom imenu imaju odrednice koje se odnose na:

a) *nadmorske visine*: *submontanum* (*Fagenion moesiaca submontanum* Jov. 1976; *Fagetum moesiaca submontanum* (Rud. 49) Jov. 1976.; *Fagetum submontanum mixtum* Miš. 1972); *montanum* (*Fagetum moesiaca montanum* Jov. 1953.; *Fagenion moesiaca montanum* Jov. 1976.; *Quercetum montanum* Čer. Et Jov. 1953); *altimontanum* (*Fagetum altimontanum moesiacum* Jov. 1985); *subalpinum* (*Piceetum excelsae serbicum subalpinum* Miš. et Pop. 1980; *Fagenion moesiaca subalpinum* Jov. 1976);

b) **geološku podlogu:** *serpentinicum* (*Quercetum dalechampii serpentinicum* Cvj. 1999.; *Abieti-Fagetum serpentinicum* Beus. 1986.;), *calcicolum* (*Fagetum moesiaca montanum* Jov. 1953. subass. *calcicolum*;) , *silicicolum* (*Carpinetum orientalis silicicolum* Jov. 1970).

c) **stepen vlažnosti:** *Fraxino angustifoliae-Quercetum roboris* Jov. et Tom. 1979. subass. *hygrophyllum*; *Fraxino angustifoliae-Quercetum roboris* subass. *subinundatum*; *Quercetum pubescentis-virgiliana* subass. *xerophyllum* i dr.

g) **geografsko-regionalnu pripadnost:** *Quercetum frainetto-cerris scardicum* Krasn. 1968.; *Piceetum excelsae serbicum* Miš. et Pop. 1980., uključujući i sve odrednice moesiicum (*Quercu-Carpinetum moesiicum* Rud. 1949., *Paliurion moesiicum* Jov. 1985., ukoliko ne potiču od imena glavne vrste (*Fagion moesiaca* Bleč. et Lakš. 1970).

Po pravilima Kodeksa, znači, međunarodno će biti priznati i moći će da se autorizuju samo sintaksoni sa propisno formiranim imenima i čisto florističkim obeležjima, dok će sve ostalo biti varijante (geografske, ekološke i druge). Varijante se ne tretiraju pravilima Kodeksa i mogu da služe za lokalnu upotrebu, npr. u tipologiji šuma i sl.

Jedini dozvoljeni atributi koji se ne baziraju na imenu biljnog taksona su: složeni nazivi koji sadrže prefiks koji izražava neke morfološke ili ekološke karakteristike (npr. *Magnocaricion elatae* Koch. 1926; *Xerobromion* Br.-Bl. et Moor 1938); složenice sa *Eu-* za dopunske sintaksonomske kategorije (npr. *Eu-Vaccino-Piceenion* Oberd. 1957). Kod subasocijacija atribut, ukoliko nije izgrađen od naučnog naziva vrste (ili unutarvrstnog taksona), može biti predstavljen pridevom -inops ili *typicum* (npr. *Quercetum frainetto-cerris* Rud. 1949. subass. *typicum*).

4. DISKUSIJA I ZAKLJUČCI

Pošto su principi i članovi Kodeksa obavezujući (bilo unazad do 01.01.1910. god. ili do 01.01.1976. god., ili od 01.01.1987. god., ili 01.01.2002. god. nadalje, kako je specifično određeno), jasno je, da će fitocenolozi u svim zemljama Evrope raditi revizije stare nomenklature i voditi računa o pravilima Kodeksa prilikom imenovanja i autorizacije novih sintaksona. Iako su nazivi samo "natpisi" i kao takvi nisu potpuno adekvatni, tj. ne mogu da izraze punu suštinu sintaksona, ipak neke nedoslednosti u primeni naziva pojedinih fitocenoza treba otkloniti i istovremeno uvesti neophodan red i jednoobraznost u nomenklaturu.

U tom smislu u nekim od susednih i bliskih zemalja obavljani su određeni radovi: u Austriji je objavljena opsežna i argumentovana sintaksonomska revizija južnog dela srednjeevropskih bukovih šuma (Wilner, W., 2002); u Hrvatskoj je osavremenjena fitocenološka nomenklatura ugrađena u udžbenik šumarske fitocenologije (Rauš, Đ., Vukelić, J., 1998); za BiH je objavljen

prikaz Kodeksa i načeta problematika revizije za područje Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Srbija (Vojniković, S., 2003).

Pravila Kodeksa su zasnovana na čisto florističkim principima i u tom smislu vrlo kruta, tj. teško prilagodljiva za odomaćeni, decenijama primenjivani ekološki pravac šumarske fitocenologije u Srbiji. Ipak, bilo bi neophodno, zbog međunarodne verifikacije naših sintaksona, preduzeti aktivnosti za reviziju starih klasifikacionih jedinica i, zbog autorizacije novih, upoznati sve fitocenologe sa pravilima Kodeksa.

To podrazumeva detaljno upoznavanje sa Kodeksom, praćenje radova na reviziji sintaksonomske nomenklature u širem regionu i početak usklađivanja brojnih, do sada definisanih sintaksona u šumskoj vegetaciji Srbije sa međunarodnim Kodeksom. Ukoliko se ne preduzmu koraci u ovom smislu, mnogobrojni rezultati šumarske fitocenologije, koja je u poslednjih 60 godina intenzivno razvijana, ostaće nepoznati i nepriznati u evropskoj nauci.

LITERATURA

- Krstić, M. (1989): Istraživanje ekološko-proizvodnih karakteristika kitnjakovih šuma i izbor najpovoljnijeg načina obnavljanja na području severoistočne Srbije. Doktorska disertacija, manuscript. Šum. fakultet Univerziteta u Beogradu.
- Tomčić, Z. (2003): Prilog poznavanju asocijacije *Quercetum montanum* Čer. et Jov. 1953. u severoistočnoj Srbiji. Glasnik Šumars. fakulteta Beograd, br. 87, str. 197-210. Biblid: 0353-4537, (2003), 87, p 197-210.
- Tomčić, Z. (2004): Šumarska fitocenologija, udžbenik za studente Šumarskog fakulteta. Šumarski fakultet Beograd, u štampi.
- Vojniković, S. (2003): Povijest i postojeći problemi fitocenološke nomenklature i klasifikacije. Šumarski list br. 3-4, CXXVII (2003), str.153-159, Zagreb.
- Vukelić, J., Rauš, Đ. (1998): Šumarska fitocenologija i šumske zajednice u Hrvatskoj. Sveučilište u Zagrebu, Zagreb.
- Wilner, W. (2002): Syntaxonomische Revision der südmitteleuropäischen Buchenwälder. *Phytocoenologia* 32(3), str. 337-453, September 12, 2002, Berlin-Stuttgart.
- Weber, H.E., Moravec, J., Theurillat, J.-P. (2000): International Code of Phytosociological Nomenclature. 3rd edition. *Journal of Vegetation Science* 11: 739-768, 2000. Ž IAVS; Opulus Press Uppsala. Printed in Sweden.
- ***** (1970): Flora SR Srbije Tom II. SANU, Odelj. Prirodno-matemat. nauka, redak. M. Josifović, str.70-74. Beograd.
- ***** (1987): Međunarodni botanički kodeksi. 2. kodeks fitocenologijske nomenklature. Preveo s francuskog Ivan Šugar. Sveučilišna naklada Liber, pos. izd., str. 89-125, Zagreb.

PROBLEMS OF ADAPTATION OF PHYTOCOENOLOGICAL NOMENCLATURE TO THE INTERNATIONAL CODE

Zagorka Tomić
Ljubinko Rakonjac

Summary

The third official version of the Code of phytocoenological nomenclature (Weber, H. E., Moravec, J. & Theurillat J.-P., 2000) was prepared by the Nomenclature Commission of the International Association for Vegetation Science (IAVS) and International Phytosociological Federation (FIP). This Code enables the introduction of a stable, scientifically verified phytocoenological nomenclature and urges all European countries to adapt the existing nomenclatures to the international rules.

This paper presents a short review of the Code and points to some of the essential problems of the phytocoenological nomenclature of forest communities in Serbia, which will occur during the adaptation to the internationally adopted rules:

- In the framework of forest communities there are about 300 main syntaxa - associations. Such a great number of associations is the consequence of frequent synonyms, homonyms, and qualification of sub-associations, even facies, into associations.
- The name-giving species of associations, according to the Code, are only up to two characteristic species, while in our forest phytocoenology they are usually the principal species in the tree layer - edificators, and also frequently three or more species in the name. A special problem is that the name-giving taxa of associations and subassociations must be botanically validly published species and intraspecific taxa, which is not always the case in our country (*Fagus moesiaca* /Domin, Maly/ Czeczott. and *Fagus silvatica* L.; *Quercus petraea* (Matt) Liebl. agg.; *Pinus nigra* Arn. without defined subspecies, etc.)
- The Code accepts only the syntaxa whose names are based on the names of plant taxa. All other names are geographical, ecological and other variants, which are not treated as internationally legitimate syntaxa and are only for local use. This refers to numerous epithets of our forest plant communities: serbicum, moesiacum, montanum, submontanum, subalpinum, serpentanicum, silicicolum, etc.

The Code rules are based on purely floristic principles and therefore are very difficult to be implemented to the current ecological direction of forest phytocoenology applied for decades in Serbia. Still, because of the international verification of our scientific results, it is necessary to undertake the activities for the revision of the old names and the adaptation of the new names of syntaxa to the rules of the International Code.

Recenzent: dr Milić Matović, redovni profesor, Prirodno-matematički fakultet, Kragujevac.

UPUTSTVO ZA AUTORE

ZBORNİK RADOVA Instituta za šumarstvo izlazi dva puta godišnje, ili kao dvo-broj. Objavljaju se četiri kategorije radova: pregledni rad, originalan naučni rad, stručni rad i prethodno saopštenje.

Kategorizaciju i ocenu rada vrši recenzent, koga mogu predložiti autori, a konačnu odluku o izboru recenzenata i kategorizaciji donosi Redakcija. Recenzija se dostavlja Redakciji na recenzentskom listu, koji može da se dobije (u štampanom i/ili elektronskom obliku) kod sekretara Redakcije.

Radovi se predaju u dva štampana primerka i na disku (disketi). Koristiti program **Microsoft Word**, format **.doc** ili **.rtf**, font **TimesNewRoman** latinični. Ukoliko se koristi nestandardni font, obavezno ga dostaviti.

Pri formatiranju tabela, grafikona i sl. treba voditi računa da je format teksta ZBORNIKA 12,5 × 19 cm i tome ih prilagoditi (da bi bili čitljivi pri eventualnom umanjenju). Slike se štampaju kao crno-bele, treba da budu dobrog kvaliteta, skenirane u rezoluciji najmanje 300 dpi. Obavezno ih posebno dostaviti u **.tif**, **.bmp** ili **.jpg** formatu.

Svaki rad treba da sadrži sledeće:

NASLOV

Ime i prezime autora: Miloš Koprivica, Bratislav Matović

(u fusnoti - titula, ime i prezime, zvanje, institucija: Dr Miloš Koprivica, viši naučni saradnik, Bratislav Matović, dipl. inž., istraživač asistent, Institut za šumarstvo, Beograd.)

Izvod.- Do 150 reči.

Ključne reči: do 5

1. UVOD
2. MATERIJAL I METOD RADA
3. REZULTATI
  - 3.1 Podnaslov
    - 3.1.1 Podnaslov
4. DISKUSIJA
5. ZAKLJUČAK

Ne koristiti više od tri nivoa naslova.

LITERATURA

Rakonjac, Lj., Koprivica, M., Tabaković-Tošić, M., Miletić, Z., Čokeša, V., Marković, N. (2003): Šumska staništa i kulture četinarara na Pešterskoj visoravni. Institut za šumarstvo, Beograd, str. 1-163.

Rezime

Redakcija preuzima obavezu prevođenja izvoda, ključnih reči i rezimea.

Redakcija